

EIROPAS PARLAMENTS

2004

2009

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteja

2006/0144(COD)

28.3.2007

ATZINUMS

Sniegusi Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteja

Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejai

par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par pārtikas fermentiem un par Padomes Direktīvas 83/417/EEK, Padomes Regulas (EK) Nr. 1493/1999, Direktīvas 2000/13/EK un Padomes Direktīvas 2001/112/EK grozījumiem
(COM(2006)0425 – C6-0257/2006 – 2006/0144(COD))

Atzinumu sagatavoja: *Erna Hennicot-Schoepges*

PA_Legam

ĪSS PAMATOJUMS

Tūkstošiem gadu cilvēks, lai pagatavotu ēdienu, piemēram, maizi, sieru, alu un vīnu, ir izmantojis dabiski izveidojušos mikroorganismus – baktērijas, rauga un pelējuma sēnītes un fermentus, ko tie izdala. Divdesmitā gadsimta otrajā pusē ievērojami pieauga fermentu izmantošana pārtikas pārstrādē (piemēram, maizes izstrādājumos, vīnā un sulās, alū, piena produktos, cietē un cukurā), un sarežģītāku metožu izmantošana pārtikas pārstrādē un sagatavošanā prasīs arvien daudzveidīgākus fermentus.

Fermenti ir ļoti noderīgi pārtikas rūpniecībā. Pildot bioloģiskā katalizatora funkcijas, tie sekmē bioķīmisko reakciju norisi, kuru laikā izveidojas un tiek pilnībā sašķelti bioloģiskais materiāls. Fermenti spēj sašķelt sarežģītas molekulas (piemēram, ogļhidrātus) mazākās vienībās, tie var katalizēt strukturālās izmaiņas vienā molekulā (piemēram, cukura izomerizācija) vai savienot substrāta molekulas ar citām specifiskām molekulām (piemēram, olbaltumvielu vai šūnu sienīšu veidošana). Turklāt pārtikas fermenti darbojas ļoti efektīvi, jo tie spēj paātrināt reakcijas ātrumu vismaz miljons reizi, paši tajās nepārveidojoties. Salīdzinot ķīmiski katalizētas reakcijas ar fermentu reakcijām, pēdējām ir dažas svarīgas priekšrocības – zemāks enerģijas patēriņš, zemāks atkritumu daudzums un biodegradācija. Fermentus drīzāk var salīdzināt ar atslēgu, kas piemeklēta konkrētai slēdzenei, nevis ar ķīmisku „cirvi”, kas domāts durvju uzlaušanai. Aizvien plašāka fermentu izmantošana izraisījusi „komerciālo” fermentu parādīšanos, kuri izgatavoti, fermentējot īpaši atlasītus mikroorganismus.

Tiesību akti, kas mūsdienās kontrolē fermentu lietošanu pārtikas pārstrādē, Eiropas Savienībā nav pilnībā saskaņoti. Fermentus, kurus izmanto pārtikas pārstrādē, uzskata vai nu par pārtikas piedevām, vai par pārstrādes palīg līdzekļiem. Pārtikas piedevas būtībā ir vielas, ko pievieno pārtikai un kas pilda tehnoloģiskas funkcijas šajā pārtikā, turpretim pārstrādes palīg līdzekļi ir īpašas vielas, kuras pievieno pārtikas produktam pārstrādes laikā tehnisku iemeslu dēļ un kuras nonāk pārtikas produktā, bet tās nepilda tehnoloģiskas funkcijas pārtikas galaproduktā.

Fermentu izmantošanu pārtikā reglamentē Direktīva 89/107/EEK. Taču pašlaik šī direktīva apskata un atļauj tikai divu fermentu lietošanu kā pārtikas piedevas (lizocīms un invertāze). Fermentu kā pārstrādes palīg līdzekļu lietošana vispār netiek regulēta Eiropas līmenī, bet tikai valstu līmenī. Dažādu valstu tiesību akti atšķiras attiecībā uz atļauto fermentu daudzumu un to veidiem dažādos pielietojumos (atkarībā no tā, vai tie ir vai nav iegūti no ģenētiski modificētiem mikroorganismiem), kā arī attiecībā uz apstiprinājumu pirms laišanas tirgū.

Lai izveidotu vienlīdzīgu konkurences apstākļus un nodrošinātu iekšējā tirgus pareizu darbību, ir nepieciešama noteikumu saskaņošana Kopienas līmenī. Ierosinātās regulas mērķis ir saskaņot visu pārtikas fermentu, tostarp ĢMO radīto fermentu, drošuma novērtēšanu un lietošanas atļauju piešķiršanu, kā arī pieprasīt fermentu marķēšanu.

Atzinuma sagatavotāja atzinīgi vērtē šo priekšlikumu, ar kuru ieviesīs saskaņotu pārtikas fermentu drošuma novērtēšanas sistēmu Kopienas līmenī. Tomēr, lai priekšlikums būtu praktiski realizējams, atzinuma sagatavotāja vēlētos ieviest paātrinātu procedūru attiecībā uz pārtikas fermentiem, kurus jau novērtējušas un atļāvušas izmantot dalībvalstis (piemēram, Dānija, Francija un Apvienotā Karaliste). Atzinuma sagatavotāja vēlētos arī ierosināt dažus

grozījumus, lai ieviestu tiesisku skaidrību.

GROZĪJUMI

Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komiteju savā ziņojumā iekļaut šādus grozījumus:

Komisijas ierosinātais teksts¹

Parlamenta izdarītie grozījumi

Grozījums Nr. 1

2. panta 2. punkta ca) punkts (jauns)

ca) līdzekļus gremošanas darbības uzlabošanai.

Pamatojums

Juridiski skaidrāks teksts. Ir precīzi jānosaka, ka saskaņā ar 4. apsvērumu šai regulai ir jāaptver tikai tie fermenti, ko pārtikai pievieno tehnoloģisku apsvērumu dēļ, un tās darbības jomā nav jāiekļauj fermenti, kas ir paredzēti lietošanai cilvēku uzturā, piemēram, fermenti, kas veicina gremošanas darbību.

Grozījums Nr. 2

2. panta 4. punkts

4. Šī regula neattiecas uz mikrobu kultūrām, ko ***tradicionāli*** lieto pārtikas ražošanā un kas var saturēt fermentus, bet ko speciāli neizmanto fermentu ražošanai.

4. Šī regula neattiecas uz mikrobu kultūrām, ko ***(svītrots)*** lieto pārtikas ražošanā un kas var saturēt fermentus, bet ko speciāli neizmanto fermentu ražošanai.

Pamatojums

Juridiski skaidrāks teksts. Nav saprotams, uz ko attiecas vārds „tradicionāli”.

Grozījums Nr. 3

3. panta 2. daļas 1. a) apakšpunkts (jauns)

„pārtikas fermentu preparāti” ir pārtikas fermenti, ko veido vielas, kas atvieglo šo

¹ OV vēl nav publicēts.

pārtikas fermentu glabāšanu, pārdošanu, standartizāciju, atšķaidīšanu vai šķīdināšanu;

Pamatojums

Šajā priekšlikumā nav sniegta pārtikas fermentu preparātu definīcija. Lai vienkāršotu to pārtikas fermentu marķēšanu, kuri nav paredzēti pārdošanai gala patērētājiem, šis termins ir ieviests 8. pantā.

Grozījums Nr. 4

6. panta 2. punkta a) apakšpunkts

a) pārtikas fermenta ***nosaukumu***;

a) pārtikas fermenta ***definīciju, ietverot tā parasti lietoto vai ieteicamo nosaukumu, sistēmisko nosaukumu un sinonīmus, ja iespējams, saskaņā ar Starptautiskās bioķīmijas un molekulārās bioloģijas savienības nomenklatūru, un kompleksiem fermentiem – nosaukumu, kas piešķirts atkarībā no tā fermenta aktivitātes, kurš nosaka šī fermenta funkciju;***

Pamatojums

Ja iespējams, jālieto ļoti precīzs fermenta nosaukums, pamatojoties uz Starptautiskās bioķīmijas un molekulārās bioloģijas savienības nomenklatūru. Apzīmējot kompleksos fermentus, nosaukums jāveido, pamatojoties uz to fermentu aktivitāti (aktīvo vielu), kas iedarbojas pārtikas pārstrādē.

Grozījums Nr. 5

7. panta virsraksts

Ģenētiski modificētu ***fermentu*** iekļaušana Kopienas sarakstā

No ģenētiski modificētiem mikroorganismiem iegūtu pārtikas fermentu iekļaušana Kopienas sarakstā

Pamatojums

Termins „ģenētiski modificēti fermenti” var radīt pārpratumus.

Grozījums Nr. 6

8. pants

Pārtikas fermentus, kas nav paredzēti pārdošanai gala patērētājiem, pārdodot atsevišķi vai maisījumos ar citiem pārtikas fermentiem ***un/vai sastāvdaļām atbilstīgi Direktīvas 2000/13/EK 6. panta 4. punktam***, var laist tirgū vienīgi tad, ja uz to iepakojuma vai taras ir skaidri redzama, labi salasāma un neizdzēšama informācija, kas noteikta šīs regulas 9. līdz 12. pantā.

Pārtikas fermentus ***un pārtikas fermentu preparātus***, kas nav paredzēti pārdošanai gala patērētājiem, pārdodot atsevišķi vai maisījumos ar citiem pārtikas fermentiem, var laist tirgū vienīgi tad, ja uz to iepakojuma vai taras ir skaidri redzama, labi salasāma un neizdzēšama informācija, kas noteikta šīs regulas 9. līdz 12. pantā.

Pamatojums

Lai atvieglotu to pārtikas fermentu marķēšanu, kuri nav paredzēti pārdošanai gala patērētājiem.

Grozījums Nr. 7 9. panta 2. punkts

2. Ja pārtikas fermentus pārdod maisījumos ar citiem pārtikas fermentiem, par katru pārtikas fermentu sniedz 1. punktā minēto informāciju ***dilstošā secībā pēc to masas daļas maisījuma masā.***

2. Ja pārtikas fermentus pārdod maisījumos ar citiem pārtikas fermentiem, par katru pārtikas fermentu sniedz 1. punktā minēto informāciju.

Pamatojums

Lai atvieglotu to pārtikas fermentu marķēšanu, kuri nav paredzēti pārdošanai gala patērētājiem.

Grozījums Nr. 8 12. panta 1. panta ga) apakšpunkts (jauns)

ga) derīguma termiņš, kuram beidzoties, pārtikas fermentu lietot nav ieteicams;

Pamatojums

Pārtikas ražotājiem ir svarīgi zināt pārtikas fermentu derīguma termiņu, lai nodrošinātu pārtikas nekaitīgumu.

Grozījums Nr. 9 18. panta 4. punkta ba) apakšpunkts (jauns)

Komisija var iekļaut Kopienas sarakstā jebkuru pārtikas fermentu, kura lietošana jau ir atļauta Dānijā, Francijā vai Apvienotajā Karalistē vai kuru jau ir izvērtējusi Apvienotā pārtikas piedevu ekspertu komiteja, un tam nav vajadzīgs 2. punktā minētais pieteikums vai Iestādes atzinums.

Pamatojums

Pārtikas fermentiem, kurus jau ir izvērtējusi Apvienotā pārtikas piedevu ekspertu komiteja vai tiem, kuru lietošana ir atļauta Dānijā, Francijā vai AK, jāpiemēro paātrināta procedūra. Tas atvieglos Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes darbu.

PROCEDŪRA

Virsraksts	Pārtikas fermenti		
Atsauces	COM(2006)0425 - C6-0257/2006 - 2006/0144(COD)		
Komiteja, kas atbildīga par jautājumu	ENVI		
Atzinumu sniedza Datums, kad paziņoja plenārsēdē	ITRE 5.9.2006		
Atzinumu sagatavoja Iecelšanas datums	<i>Erna Hennicot-Schoepges</i> 4.10.2006		
Izskatīšana komitejā	28.11.2006	27.2.2007	27.3.2007
Pieņemšanas datums	27.3.2007		
Galīgā balsojuma rezultāti	+: -: 0:	47 0 0	
Deputāti, kas bija klāt galīgajā balsojumā	<i>Jan Březina, Renato Brunetta, Jerzy Buzek, Jorgo Chatzimarkakis, Giles Chichester, Silvia Ciornei, Pilar del Castillo Vera, Den Dover, Lena Ek, Nicole Fontaine, Adam Gierek, Norbert Glante, Andrés Gyürk, Fiona Hall, Rebecca Harms, Erna Hennicot-Schoepges, Mary Honeyball, Ján Hudacký, Romana Jordan Cizelj, Anne Laperrouze, Eugenijus Maldeikis, Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Atanas Papanizov, Francisca Pleguezuelos Aguilar, Miloslav Ransdorf, Vladimír Remek, Herbert Reul, Mechtild Rothe, Paul Rübig, Andres Tarand, Britta Thomsen, Radu Țirle, Patrizia Toia, Catherine Trautmann, Claude Turmes, Nikolaos Vakalis, Alejo Vidal-Quadras</i>		
Aizstājējs(-i), kas bija klāt galīgajā balsojumā	<i>Alexander Alvaro, Philip Dimitrov Dimitrov, Avril Doyle, Robert Goebbels, Matthias Groote, Satu Hassi, Eija-Riitta Korhola, Esko Seppänen, Hannes Swoboda, Lambert van Nistelrooij</i>		